Ч. 29. Чернівцї, середа дня 9. (22.) марта 1905 р. Ричник XXI.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция, адмінїстр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертае ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерать платні в Чернівцях.

Найтемнїйший кут в Европі.

(Европейска публїцистика про руско-українське питане).

Земля заселена Русинами-Українцями, від Карпат по Кубань, се найтемнїйший кут в Европі — се країна, про якої економічні, культурні і етноґрафічні відносини цивілїзований сьвіт не мав доси майже понятя. Вправдї не бракувало у нас людей, що подавали від часу до часу звістки про наш край в западну Европу. З особливою енерґією взяв ся за се дїло п. Роман Сембратович. Всїми статями, які п. Роман Сембратович, помістив в західно европейских журналах і ґазетах про русько-українські справи, можна би заповнити кілька здорових томів. Особливо годить ся тут згадати поважні, оперті на студиях та історичних жерелах розвідки оголошені в рр. 1898—1901. як ось: „Про угоду Хмельницкого“; „Про свободолюбні змаганя на Українї“; „Про закріпощене України“; „Проскрипция українського слова, почавши від указу Петра Великого 1620 р. аж до указу Александра II. 1876“; „Про лїтературне відроджене на Українї“; „Про польську господарку в Галичинї“; „Про галицьке шкільництво“; „Істория польсько-руських відносин“ і т. д. Він вправдї заінтересував трохи заграничну журналїстику нашими справами, а деякі статї звернули на себе загальну увагу — але все те мало лиш хвилеве значінє. Найлучшим доказом сего ся обставина, що за специяльні дописи про українські справи не получав він нїякого гонорара, а редакциї містили йому ті дописи з огляду на иньші його статї більше загальної натури. Се знамените мірило, бо редакция кождої більшої часописи платить радо за статю, котра представляе для єї читачів інтерес. Сембратович хотів відтак видати в нїмецькім перекладї деякі твори Костомарова і Антоновича. В р. 1900 писав йому начальний редактор „Frankfurter Zeitung“ др. Штерн ось що: „Я подивляю Ваш ідеалїзм, Вашу безкорисну працю, але сумнїваю ся, чи Ваші змаганя вінчають ся успіхом. Хочби Ви видали 100 строго наукових томів з поля історииї і етноґрафії Вашого народу, хочби написали 1000 статий по чужих часописях, то все таки не заінтересуете европейскої публїцистики до сеї степени, щоби вона сама заговорила про Вашу справу. Наукові томи гнити будуть по книгарнях і прочитае їх ледви 2—3 учених, статї підуть в забуте, а остаточно нїхто не буде знати, хто властиво бажае піддвигненя Вашої народної справи: Ви самі лише, чи також Ваш народ? Але зорґанїзуйте Вашу пропаґанду, сотворіть трибуну, з котрої свобідно могли би заговорити представителї Вашого народа — основуйте от хочби невеличкий тижневник на однім з европейских язиків; тижневник, в котрім би містили ся полїтичні, історичні, лїтературні розвідки та переклади лучших Ваших белетристів; словом журнал, що був би зеркалом полїтичного і лїтературного житя і раз враз пригадував сьвітови на Ваш забутий народ — а побачите, що се найвідповіднїйша дорога до осягненя цїли. Розуміе ся, що орґан такий не повинен бути одноднївкою, бо якби мав за рік-два упасти, то лїпше справи не зачинати“.

От Сембратович взяв ся до видаваня тижневника „X-Strahlen“. Маючи не злі доходи, як кореспондент заграничних часописий, гадав він, що до такого видавництва не треба буде більше доплачувати, як сто кількадесять ґульденів місячно і от буде орґан. Але се видавництво вимагало значно більших видатків, відтягнуло видавця від иньших занять, та довело его до материяльної руїни. Показало ся, що се був лише незручний експеримент і що такої гадки не можна перевести в дїло без помочи цїлої суспільности. Але все таки ся, хоч для видавця неприемна проба, підготовила терен до дальшої роботи. Редактор др. Е. Левицький отворив в „Дїлї“ дискусию на тему: чи треба нам орґану на европейскій мові? Всї, що забирали слово в сїй справі висказали ся за потребою такого журнала. Остаточно зібрав ся у Відни в перших днях цьвітня 1903 кружок людий (присутні були посли: др. А. Кос, др. Е. Олесницький, Ю. Романчук, В. Яворський та публїцисти др. Е. Левицький і Роман Сембратович) і одноголосно рішив основати двотижневник „Ruthenische Revue“.

Оттак повстав наш орґан, котрого редакция від самого початку оперта на плечах одного чоловіка і не знайшла майже нїякої підмоги серед наших письменників. А мимо сего удало ся за короткий час видавництво так поставити, що воно викликало загальне признане серед чужинцїв і заняло поважне становище в европейскій публїцистицї. Богато западних письменників висказуе ся дуже корисно про спосіб редаґованя „Ruthenische Revue“, порівнуе нашу часопись з иньшими подібними видавництвами, як „Finnländische Rundschau“, котрі оперували далеко більшими средствами, мали більше сил до розпорядимости — а все таки через скучний спосіб редаґованя не з'уміли викликати заінтересованя, помимо сего, що розсилано і розсилае ся їх по кілька тисяч примірників даром. Звісний шведський публїцист, парляментарний посол др. А. Гедін пише в одній із своїх послїдних статий, що „Ruthenische Revue“ з умілостию і правдивим публїцистичним таланом ґрупуе материял, через подаване перекладів виднїйших українських письменників познакомлює Европу з українською лїтературою, постепенно і консеквентно вводить русько-українську справу в сферу прилюдної дискусиї, на арену европейської журналїстики.

Бувший парляментарний мінїстер, президент комітету Нобля I. Socoland помістив в поважнім журналї: „Samtiden“ (Христіянія) простору статю про русько-українську справу на основі даних з „Ruthenische Revue“. I. Socoland пише між иньшим: „Часопись Ruthenische Revue. котру від р. 1903 видають у Відни посли В. Яворский і др. А. Кос та лїтерат Р. Сембратович, подае поясненя і поученя про русько-український народ. Сей журнал, який ми і норвежским читачам поручаемо — з'умів розяснити і розповсюднити вісти про українську справу в західній Европі, а богато часописий заняло ся сею справою...“

Визначний нїмецкий публїцист, посол до нїмецкого парляменту Hellmut von Gerlach (член Freisinige Vereinigung) пише в „Berliner Zeitung“ ось що: „Велику заслугу около русько-українського народу поклало кількох визначнїйших австрийських Русинів, що основали у Відни Ruthenische Revue. Двох послів і звісний письменник Р. Сембратович видають сей журнал, що подае нам знаменитий образ духового житя русько-українського народу — а з другого боку погляд на московські насильства“. Професор Leroy-Beaulieu з Парижа пише в анкетї: „Я читаю Ruthenische Revue з тим більшим інтересом, бо знаю, що сей журнал заінтересував українскою справою великий народ...“ — Fredrich Bajer з Копенгаґи пише рівнож в анкетї: „Маю надїю, що Ви з'умієте европейску публїцистику так приеднати для справедливого дїла, що указ з р. 1876. остаточно мусить захитати ся. Ваша Revue на мій погляд так знаменито редаґована, що така надїя вповнї оправдана...“

Згадати годить ся про анкету нашого орґану в справі указу з р. 1876., в котрій взяли участь найважнїйші европейскі сьвіточі, про се, що сю анкету передрукувало доси около 90 европейских ґазет: що на основі Ruthenische Revue написали доси поважні розвідки про нашу народну справу такі люди, як I. Socoland (Christiania); Dr. A. Hedin (Stokholm); Pompeyns Gener (Barcelona); Dr. Giuseppe Sergei (Roma); Dr. Brandes, Prof. Frederiksen (Kopenhagen); H. v. Gerlach, Cajus Möller і и.; що майже всї інформативні статї з Ruthenische Revue передруковують заграничні часописи; що богато друкованих в Ruthenische Revue перекладів наших письменників (як М. Вовчка, Стефаника, Коцюбинського, Кобилянської, Грінченка і т. д.) викликало заінтересоване, а один віденський журналїст прочитавши Грінченкове „Hunger“ сказав, що він наслухавши ся з польскої сторони тілько про нездарність і некультурність русько-українського народа, не підозрівав нїколи, щоби лїтература сего народу мала такі гарні оповіданя.

Правда, видавництво наше моглоби представляти ся у красшій формі, як до тепер. В послїдних часах дістала редакция від поважних людий з Парижа і

Еґо Маєр Бенедіктсен. 2)

Де-що про духовий розвиток данського мужика.

(З франц. рукописи переклав Теофіль Бриндзан).

(Дальше).

Кождий нарід має свою вихідну точку, своє око, яким він глядить на житє і яким вчить ся. Ґрунтвіґ попав на справедливу думку, що у нас треба оснувати школу на історииї свого народу.

Найважнїйшим предметом мала там бути история вітчини, потому история всесьвітна, але крім того також ґеоґрафія — красні штуки, „все що тїшить і зворушує здорову душу“ — не забуваючи й на сьпів.

Кружок, що одушевляв ся думками Ґрунтвіґа був з початку слабий. Взагалї міські товариства і унїверзитетські круги не лише не підпирали цїлого руху, але ще й поборювали його. Справдїшним батьком сеї школи був звичайний мужик з Фіонїї, Християн Кольд (Christen Kold). Він заснував маленьку шкілку, де сходило ся 10 до 20 молодих людий з околиці. Була вона бідненька, як материяльне житє сеї інституциї і нїхто не думав тодї, що зроблено почин до великанського руху. Кольд мав свої власні погляди; будучи дуже ориґінальним, умів знаменито научати і одушевляти молодих людий, що находили ся округ него, одначе недостача гроший присилувала його небавом закинути отсю пробу.

Слїдуючу пробу зроблено на лїпших основах під доглядом Ґрунтвіґа в Редінґу (Roedding) в Шлесвіґу (Sondeyytland — південний Ітлянд) 1843 р. Сю школу основано, як средство для борби проти винародовлюваня данських елементів сеї провінциї. Учений проф. Фльор (Floor) з кільського унїверзитету (Кіль було тодї данським) став директором, і з тяжкою бідою удало ся зібрати 30—40 молодиків, що попри інтелектуальні науки учили ся також відомостий господарських, бо тодї навіть найбільше образовані мужики не могли зрозуміти хісна школи для молодїжи, де-б молодики не мали практичного занятя, а ще меньше схотїли-б були оплачувати таку інституцию. Пізнїйше стало ся инакше; в ті часи було дуже тяжко вияснити нашим мужикам, що інтелектуальна наука, се гроші, тепер вже воно удалось.

І се вказує на великий поступ нашого народу.

Сильний розвиток „висшої школи для мужиків“ (Haut école des paysens), — назва „сїльський унїверзитет“ не дуже щаслива, бо наука не є сїльською, а лишень ученики є більш-меньш „сїльськими“ — почав ся по війнї з 1864 р. проти нїмецьких держав, в котрій нам відобрано третину нашого королївства.

Зазнавши розпуки і апатиї, немов по великім проливі крови прийшли ми до себе; чесні і повні відваги люди кинули ся на ново до працї. Наші широкі степи засаджено лїсами, наші болота виорано немов на те, щоби на внутрі зискати те, що втрачено на просторі. Ми порозуміли, що в маленькім краю треба, щоби кожда людина осягнула те, що вона лиш осягнути може, бо одиниця має більше вартости; кожда сила потрібна і хотяй малий край має незавидну судьбу, то все таки сьвітло скорше загляне в його найменьші закутини, все-таки находять ся всї близше його жерела. Се треба було вихіснувати — треба, аби малі суспільности працювали кілько мога, щоби доказати своє право на істноване.

Мужі, що переняли ся ідеями релїґійними і народними Ґрунтвіґа, кинули ся один за другим на села, щоб засновувати школи.

Ініциятори сего руху мали з початку багато прикростий; вони мусїли з'їхати край, промавляти до мужиків, старати ся переконати і зрушити їх, скликати віча, аби доказати потребу науки для молодїжи. Підпирані тїсними кружками мужиків, котрих вже переконано і заохочено до того дїла, жертвуючи навіть своє власне майно, або починаючи пожиченими грішми, закладали вони перші школи, як в Рислїнґ (Rysling), в Теструп (Testrup) в Валекільде (Vallekilde). Загал інтелїґенциї відносив ся до сего дїла спершу з великою неохотою. В кругах міських, сьвященичих і дідичівських ним або зовсїм не інтересували ся або нападали із злостию й злобою на сї змаганя „виховувати“ мужиків. Ті людцї уживали також всяких насьмішок і кпин, щоби понизити сей почин.

(Далї буде).

з Копенгаґи листи, в котрих радять нам, видавництво наше розширити, видавати Ruthenische Revue що тижня в 4000 примірників, з окремим белетристичним додатком і розсилати більшу часть примірників даром, для пропаґанди. Ну, але на се нас не стати! Ми і так висилаємо велику часть примірників даром, для пропаґанди различним науковим інституциям, унїверзитетським бібліотекам, товариствам, мужам науки, публїцистам і т. д. Але як раз через те мусимо бороти ся з дефіцитом. Друкарня і порто за границю пожирають і так найбільшу часть наших средств — бо впрочім наша господарка незвичайно ощадна. В серпни 1903. р. переняли ми видавництво в свої руки і відобрали адмінїстрацию від нашого бувшого друкаря Ценкера. Від того часу ведем дїло з можливо найбільшою ощадностию. Нашим адмінїстратором есть Русин, п. В. Кушнїр (VIII./I. Wickenburggasse 10—I./9 Wien) а адмінїстрация получена з моїм помешканем, в наслїдок чого льокаль адмінїстрациї не коштує нас богато. Редакция знаходить ся в помешканю Р. Сембратовича (XVIII./2. Gersthoferstrasse 32 Wien), отже льокаль редакциї не коштує нас нїчо. Видатки на кождім поли стараємо ся зредукувати о скілько можна, але мимо сего мусимо бороти ся з дефіцитом.

Гадаю однак, що такий орґан лежить в інтересї цїлого нашого народа і що цїла суспільність повинна всїми силами таке видавництво поперти — а як се видавництво упаде, буде се виною цїлої нашої суспільности. Бо хоч часопись видавана для чужинцїв, то всеж таки матеріяльно повинні єї піддержати свої. А якби наша справа поступила так далеко, що такий журнал удержувалиби самі чужинцї (своїми передплатами) тодї не треба би нам взагалї ним журити ся, тодїби чужинцї самі такий журнал видавали!

Ruthenische Revue повинноби мати між самими Русинами 1500 передплатників. Передплата така мала (8 кор. річно) що кождий наш інтелїґент може на се злобути ся. Наколиби в кождім повітї знайшов ся оден патріот, що хотївби заняти ся збиранем передплат і заохочувати людий до передплати, то справа пішлаби знаменито. Невдовзї оголосимо виказ передплатників між австрийскими Русинами на независимих становисках (адвокатів, сьвящеників, лїкарів), а переконають ся читачі, що справа моглаби стояти лучше, чим стоїть. В кінци ще одно слово до В. П. земляків. Наш журнал оснований для інформованя цивілїзованого сьвіта про наші народні справи. Містимо радо (і платимо письменникам, що жиють з пера, гонорар — хоч розуміє ся дуже скромний обєктивно писані статї інформативні, культурно-історичного змісту і т. д. Алеж нїяких особистих кадил анї чисто особистої полеміки містити не можемо! В послїдних часах дістає редакция з Галичини чим раз більше статий виключно полемічного змісту, за котрих непоміщенє автори незвичайно гнївають ся. Признаємо, що полеміка нераз дуже потрібна, що вона прочищує атмосферу і т. д. Але звертаємо увагу В. П. дописувателїв, що для полеміки надають ся найлїпше краєві часописи. Апелюємо прото до їх вирозумілости і просимо звинити, що не годні вдоволити їх бажань.

Василь Яворский,
посол до ради державної.

Полїтичний перегляд.

Угорщина. Цїсар прибув у недїлю вечером до Будапешту і замешкав у королївскім замку. В понедїлок розпочали ся поновні конференциї із угорскими визначними полїтиками. Перед полуднем був на послуханю ґр. Ст. Тіса, а в полудне ґр. Юлїй Андраші. Ґр. Андраші має одержати місию утвореня кабінету, ще таки на основі дуалїстичній із 1867 р., що удержав би спільну унїю митову і торговельну з Австриєю. Монарх за те мав згодити ся, щоб заведено мадярску коменду в поодиноких полках, за те у висших орґанїзациях, як полк т. є. в бриґадах, дивізиях і корпусах має остати коменда німецка. Із великими трудностями не стріне ся мабуть і справа ношеня угорскими жовнїрами угорских емблємів.

Росия. По переведеню слїдства в справі стріляня з армати підчас йорданьского торжества до вікон царскої палати, переконали ся власти, що обвинувачені офіцири і вояки жадних лихих замірів не мали і що цїла подія склала ся лише через занедбанє службових обовязків. Тому обжалованих засуджено лише за занедбанє сих обовязків: Капітана Давідова на $1^1/_2$, Карцева 1 рік і 5 місяців, а підпоручника Рота II. на 1 рік і 4 місяцї твердинї і всїх трох на утрату деяких прав та видаленє зі служби без утрати чина. Поручника Рота I. зазуджено на 3 місяцї а канонїрів Ґондарева і Абалькова на 2 лїта придїленя до баталїону арештанцкого, Половцева і Патрікаєва увільнено.

Францпя. Нинї розпочала палата депутованих дискусию над відділенєм церкви. До сеї справи приступлено по ухвалї закона військового, який порішено в пятницю 519 голосами проти 32, вводячи дволїтну військову службу.

Туреччина. В Македониї знова проявляє ся революцийний рух. Невеличкі дружини ворохобників появляють ся густо в краю і зводять бої із турецкими жовнїрами. Прм. коло місточка Смоян убили Турки 42 ворохобників, а решту розігнали. Коло Куклєни забили знов ворохобники турецкого команданта, 9 вояків і 3 башибужуків, за те пустили Турки цїле село з димом, стріляли до селян і дїтий. Годить ся зазначити, що в Македониї господарують тепер ще й протеґовані Турками чети грецкі, які безкарно нападають і вбивають Болгар, як се стало ся недавно із болгарскими риболовами біля Єнїдже Вардара (солуньский віляєт). Вчера застрілив якийсь Альбанець муфтіго із Митровиції, Галїефендіго.

Румунїзатори при роботї.

(Допись із Кучурова великого).

Нахабність румуньских шовінїстів-попиків і скомпаньованих з ними „педаґоґів“ переміняти „всїх і вся“ на Волохів і їх нетерпимість до всего, що руске не перебирає у нас в средствах. Замало їм церкви, тож і школу примінили безсоромні румунїзатори до своїх цїлий і звідти обкидають болотом все, що руске, намавляють дїтвору, щоби говорила лише по волоски і називала себе Волохами — бо нарік все учити будуть в Кучурові великім по волоски, а хто тепер навчить ся по волоски, той скорше скінчить школу, той дістане даром харч і одїж! От якими штучками заманює учитель Кожокар — а Воробкевич „душпастир“, наслїдник Христовий замість учити „Отченашу“, лякає дїтий „голеним попом“, ба навіть сказав в шкільній канцеляриї, що не хоче ся єму учити руского „Отченашу“ (ich will nicht solange, bis die ruthenische Sprache als Unterrichtssprache exestirt!) І так кучурівска школа замість учити — румунїзує! Замість виховувати дїтвору на будучих горожан — віддає суспільности товпу ренеґатів-яничарів! Замість розбуджувати в молодечих серцях любов до всего, що рідне — вщіплює ненависть до рідного слова! Замість виховувати релїґійно-морально — деморалїзує! І все те дїє ся під боком ц. к. властий шкільних, „лїберального“, „гуманного“ інспектора „Jan—ковского“. Очевидно і не без цїли ся „фабрикация“ Волохів. Кождому відомо, що Кучурів великий чисто руске село з двома рускими школами — а се як раз солею в оцї нашим румунїзаторам. „Педаґоґ“ Кожокар каже дїтям, щоби говорили в часї павзи лише по волоски, піп Воробкевич наказує молитви по волоски, щоби тим способом надати рускій школї волоский характер, а з часом переміпити школу на волоску! Зрозумів се „лїберальний“ інспектор Jankow-ский і иньші духи і се власне є причиною, що ц. к. Рада шкільна краєва все ще „надумує ся“ (!) над реорґанїзациею Кучурівскої школи, — не може здецидувати ся, чи знести волоску мову до ряду предмету надобовязковою, чи таки все затуманити єї мовою викладовою, щоб борони Боже тих *39*, словами *трицятьдевять*, румуньских дїтий не зрутенїзували ся.

Після шематизму з р. 1904. було в обох Кучурівских школах *810* руских дїтий, *39* волоских, 35 німецкої народности а 5 польскої і иньшої. Вже самі числа промавляють за зміною язикових відносин в Кучурівских школах, — а ц. к. Рада шкільна краєва не може все таки „здецидувати ся“! Та найвисша інституция, котрій поручено опіку над рускими школами над просьвітою посилає „специяльним“ розпорядженем заїлого румунїзатора-педаґоґа до рускої школи — установляє звісного попа румунїзатора катехитом в Кучурівских школах. Як далеко посунув ся сей панотчик у своїм варварскім шовінїзмі, най сьвідчить отсей факт: Маючи дня 16. марта релїґію в школї св. Mapiї збив він підчас читаня катальоґу руску дитину Івана Левицкого за те, що на его поклик не обізвала ся „зічі“ але „е“.

А чи знає Рада шкільна краєва, що *наша чесна румунїзаторска компанїя буками і поличниками і илюгавими словами прожене з кучурівских шкіл руску мову і тодї з триюмфом побіди над „нищими“ ликувати ме вся румунїзаторска компанїя*, бо аж тогди мабуть Рада шкільна краєва без „надуманя“ заведе лад і порядок що до викладової мови в Кучурівскій школї.*) *„Рутенїзатор“.*

*) Оттак виглядають відносини в кучурівскій школї, що мусять вразити до глубини кождого, хто противен катованю дїтвори, кому осоружні шовінїстичні затії в храмі науки. Як могла супроти сего Vointa poporului помістити статю про рутенїзацию тої школи, сего нїяк не можемо порозуміти. (*Прим. Ред.*)

Російске мінїстерство просьвіти і російскі академіки та професори*).

Війна в Росиї йде не лише з самими Японцями. Також російскі унїверзитети і иньші висші наукові заведеня, не виключаючи самої царскої академії наук, стоять з російским мінїстерством осьвіти — яка іронїя в назві — на воєнній стопі. Як правлїнє понимає свої обовязки і задачі зглядом найвисших наукових заведень, слїдно найлїпше вже з сего, що по наглім, досї ще не цїлком вияснені́м уступленю послїдного мінїстра, іменовано мінїстром осьвіти — ґенерала. Безперечно рішаючим моментом для міродатних сфер була військова карність і єї введенє в унїверзитетах і других школах. Про правдиві потреби російских висших шкіл, про піднесенє і розширенє спромоги їхної наукової дїяльности не має сей панок, як представник мілїтаризму, нїякого ясного понятя; адмінїстративно-полїтичного гнету, що тяжить на російских унїверзитетах, він не бачить, анї не чує. Коби лише професори точно видержували свої години, а студенти відсиджували їх в супокійній безпричастности — ось се був би ідеал унїверзитетских відносин в понятю бюрократизма. Тому то полишив військовий мінїстер осьвіти (ґенерал Ґлазов) на боцї цїлі стоси проєктів бажаних реформ, які за єго безпосередних попередників наспіли від всїх унїверзитетів. Все то помандрувало тепер до коша. Дозвіл нїмецким буршам в Дерпї по давному являтись на улицях з лентами — се одиноке прихильне рішенє послїдних часів. Впрочім пан мінїстер не виявляє себе анї прихильником осьвіти, анї свободолюбивим. Він відмовив просьбі о отворенє висших жіночих курсів в Києві, а за се горячо поручив молодїжи в Харкові лєктуру сьвятих леґенд. В Варшаві найшов він предилєкцию в науцї танців, через котру розвиває ся природна ґрация у дївчат! В кождім случаю бодай щось. Той стан тревав би безперечно й спокійно дальше, колиб нещасливий перебіг війни не викликав неспокою у цїлої російскої суспільности і не поставив звичайних студентских розрухів на дневний порядок. Тим разом здушено їх з особливою брутальностию в Москві, резиденциї бувшого великого князя-ґубернатора. Наслїдком сего був загальний студентский бунт, який треває вже від кількох місяців. Се безперечно сумна проява, на яку ріжні приятелї російскої молодїжи і культурного розвою Росиї кивають головами, але при загальнім збуреню умів находить і ся сумна проява своє оправданє. Навіть колеґії професорів мусїли числити ся з тими відносинами і в більшости случаїв висказували переконанє, що, як довго триває теперішнє заворушенє цїлої російскої суспільности, не можна ручити за супокійний перебіг викладів на унїверзитетах і других висших школах. Незабаром після того зайшло ось що: Велике число професорів унїверзитету і богато членів царскої академії наук вважали доконечною річию піднести публично голос в тих сумних подіях, тим більше, що з мінїстерства осьвіти не чутно було нї одної розумної гадки, нї найменьшого слїду охоти до яких-то реформ. Таким робом прийшло до „Заяви 342 учених“, що мала бути проголошена вже 25. січня, в сьвято 150 лїтної річницї першого і найстаршого унїверзитету в Росиї. Зі страху перед демонстрациями заборонило правительство також се сьвято. Так остала підписаним лиш дорога оголошеня своєї заяви в часописях. Се зроблено дїйстно в богатьох російских дневниках з повними іменами підписаних (між ними 16 академіків, імен европейскої слави, як Байльштайн, Бекетов, Бородін, Веселовский, Салєман, Марков, Ольденбурґ, Радлов, Фамінцин, Шахматов і др.). Через пізнїйші заяви піднесло ся число участників в тім пронунчіяменто понад 700. Заява висказує коротко і звязко повну правду, що цїла осьвіта в Росиї находить ся в нужденнім станї, що народні школи не вистарчають, анї що-до числа, анї що-до якости, „правительственна полїтика, що руководить ся мотивами головно полїцейскої натури, являє ся гальмою, котра перепиняє розвоєви народного шкільництва, здержує умовий ріст народа і пхає державу

*) Віденьска N. Fr. Presse містить в послїднім числї інтересну ориґінальну допись одного із членів петербурскої академії наук, яка наглядно вказує, що мимо обіцюваних реформ давний реакцийний курс держить ся у повнім розцвітї.

Росия й Японія.

Леневич, обнявши по уступленю Куропаткіна, начальну команду, взяв ся переводити в діло одинокий можливий плян концентрациї на всї сторони розігнаних і здеморалїзованих своїх віддїлів. Ся робота не легка, бо за сими віддїлами жене безнерестанно Курокі і що днини розбивае, розгонюе та забирае в полон численні на простори 80 миль розкинені віддїли російскі. В виду сего Леневич буде міг уважати ся дуже щасливим, коли при значних навіть стратах — зможе хоть більшість нинїшних недобитків зібрати і утворити з них яку небудь силу опорну в Харбінї, де мають збирати ся сьвіжі війска що надходити муть з Европи. Але ледви, чи те єму поведе ся, бо приходять вісти, що він вже нинї, яко командант первісно лївого крила, стоїть перед альтернативою, або машерувати до Владивостока, або бути окруженим Японцями.

Цар підписав вже указ, котрим мобілїзує ся округи варшавский, київский, і за радою Драґомірова часть лейбґвардиї петербурской, щоб через те „додати більшої охоти мужикам до відданя податку крови“.

Офіцири, що їдуть разом з Куропаткіном, оповідають страшні річи про положене недобитків. Здовж желїзниці лежать тисячі ранених в покровавленій, підраній одежі і о кождий лах, о мішок з вугля, що може служити за накрите, зводять завзяті бійки між собою. Яке занедбане ранених така і деморалїзация здорових утїкаючих. Холод, голод, нужда, розпука, незнане, що почати, перестрах і гроза ото характеристичні знаки, що товаришать розбитій армії російскій.

НОВИНКИ.

Чернівці, 21. марта 1905.

Краєвий банк, якого змінені статути потвердив уже краєвий видїл, увійшовши в жите, стане одинокою великою банковою інституциєю на Буковині. Се стане ся тому, що із краєвим банком зіллє ся дотеперішне Поземельне заведене кредитове. Пунктациї сеї фузиї підписали вже в суботу як делеґати краю: віцем. др. Ст. Смаль Стоцкий, члени краєв. вид. др. Штравхер і Сімйонович й директор др. Пашкіс, так сов. адм. Позем. зав. кр. бар. Стирча-Ґріґорча й Мустаца та дир. Брік. Краєвий банк по потверджено сеї умови загальними зборами Поз. зав. кр. і краєвим соймом, що збере ся на наради не в цьвітни, як задумувано спершу, але аж в маю — буде находити ся в дотеперішнім льокали Поз. зав. кр. Поз. зав. кр. замкне свої рахунки з днем 15. липня с. р. Всї урядники Поз. зав. кр. перейдуть на етат краєвого банку, а акциї Поз. зав. кр. викупить край по цїні около 800 кор. Сесию сойму відложено до мая тому, що парлямент буде радити ще до 15. цьвітня.

„Руска більшість в краєвій радї шкільній“ приснила ся декому з учителїв, як се бачимо з одної дописи, яку дістали недавно. Отже подаємо тим невдоволеним „рускою більшостию“ краєвої ради шкільної єї теперішний склад, може спустять тодї що трохи зі своїх претенсий до тої більшости. Бук. краєва рада шкільна числить крім президента 12 членів, а ними є тепер 2 урядники: радник Песїч і інсп. Тумлїрж, 3 Німцї: др. Райс, др. Ціґлявер і сеніор Фроніюс, 3 Р у с и н и: др. Стоцкий, крил. Костецкий і сов. Манастирский а 2 Волохи: др. Тарнавский і дир. Мандичевский; 2 члени а іменно 1 Русин проф. Піґуляк і 1 Волох сов. Сімйонович доси ще не мають декрету, отже не беруть ще участи в засїданях, а оба інспектори Попович і Сімйонович засїдають в радї тільки з дорадчим голосом. Отже на 10 членів, які є, і з котрих 6 грає на німецку дудку є всего 3. Русинів а се-ж не є й третина голосів не то більшість. Тому бути-б невдоволеним панам трохи скромнїйшими в їх нераз диких претенсиях до руских членів ради!

Староство в Заставні має увійти в жите із 1. жовтнем 1905. Простір для сего староства, за яким побивали ся ревно наші посли, виділить ся із дотеперішного староства кіцманьского, що своїм кругом дїланя обнимало досї аж 94.633 (!) мешканців.

Желїзниче получене між Кіцманем а Чернівцями. Льокальні потяги на шляху Чернівці—Залїщики належать до тих, яких курсоване можна випророкувати тільки після барометра. Звіє ся буря, припаде злива, або заметїль то й перериває ся желїзничий рух на цїлій лїнії Чернівці—Залїщики. Льокалька, як підстаркувата людина в негоду, з хати не вибирає ся. Причиною перерви руху буває звичайно зіпсоване шляху на лїнії між Кіцманем а Залїщиками, так що рух між Кіцманем а Чернівцями міг би відбувати ся зовсїм правильно. Тимчасом Кіцманьцям із тою желїзницею велика невгода. Виїхавши рано із Кіцманя до Чернівців, не мають певности, чи вечером, або й на другий день зможуть дібрати ся желїзницею домів. Розуміє ся, що ся аномалїя дотикає так само і всїх, хто мешкає вздовж лїнії Кіцмань—Лужани. Крайна пора, щоб черновецка управа руху усунула ту недостачу. Полагоди сеї справи можна сподївати ся хочби тому, що в сїй справі звернула ся до управи руху президия буков. торгов. промислової палати, просячи о те, щоби на случай якої небудь перешкоди в комунїкациї на сїм шляху не переривано желїзничого руху на цїлій лїнії Чернівцї—Залїщики, але щоби на безпечній частинї шляху удержувано рух і на дальше. Поки що не дала на се письмо управа руху торговельній палатї нїякої відповіди.

Із страху промовив. Оломунецкі часописї розповідають ось таку інтересну подію: Кавалерист Антін Немецки впав при вправах із коня і в наслїдок побитя голови втратив цїлковито мову. Його держано довгий час в оломунецкім шпитали ґарнїзоновім без видного успіху, так що вкінци звільнено его, як нїмого, із військової служби. Немецки по довгім шуканю найшов приміщене у оломунецкого пекаря Теґля; його служба полягала на розношуваню печива. Переходячи сими днями міст на Мораві посовгнув ся Немецки і мало що не впав до води. Із великого страху він перший раз — крикнув і ось зовсїм відзискав мову, якою не володів уже цїлий рік.

Злочин в сьвященичім домі. Девятнайцятилїтна учителька дїтий панотця в Міговенах стала материєю. Окружний лїкар із Міговен покликаний в четвер дня 16. с. м. до оглядин дитини, що вже померла, запримітив, що дитину мабуть удушено. На вислане урядове донесене прибула сейчас судова комісия зложена із суд. секр. Воронки і д-рів Вурцера і Ґольдштайна, та сконстатувала, що дитинку вдушено ватою й кусними полотна, найденими в горлї новородка. Полїжницю арештовано, ставлячи єї під строгий надзір. Парохом Міговен є о. Н. П. вже доволї віковий батько численного семейства. Він — як довідуємо ся — із жінкою розвів ся.

Постуляти російских Жидів. Також російскі Жиди не остали по заду иньших народностий і поставили свої жаданя на зібраню „Общества для розпространенія просвещенія среди Евреев в Рассії“. На тих зборах ухвалено резолюциї, в яких висловлює ся переконане, що: 1. Правильне і відповідне житєвим і культурним свійствам жидівского народа, уряджене жидівского образованя є можливе тільки при повній рівноправности Жидів з прочим населенєм Росиї. 2. Яко ґарантия свобідного культурного розвитку і рівноправности народностий, є контроля правительства через народних представителїв вибраних на підставі загального, безпосередного і тайного права голосованя всїми горожанами без ріжницї стану, релїґії і народности.

Театральна катастрофа. В суботу вечером завалив ся в Сент Яґо Чілїйскім будинок театру „Teatro Lirico“. Дуже богато осіб вбитих або потерпіло рани.

Нові монополї в Болгариї. Дня 14. с. м. продовжено правосильність австро-болгарского договору торговельного на 6-ти місячний час, при чім Австро Угорщина приняла до відома, що Болгария заводить із днем 14. с. м. монополь державний на виріб сїрників, паперу циґаритового, а відтак і карт до гри. Від тепер буде в Болгариї виробляти ся сїрники й паперцї тільки на рахунок держави або для вивозу. Удержувати й уладжувати фабрики того рода буде тільки держава, яка всї приватні інституциї викупить. Із заграницї отже і з Австро-Угорщини буде болгарска держава спроваджувати тільки таку скількість сих продуктів, яка буде потрібна до доповненя краєвої витворчости або консумциї. До 14./VII. буде ще вільно приватним купцям випродувати наготовлені засоби із спроваджених сїрників і паперців, а після сего речинця викупить їх держава. В справі карт до гри не видала ще Болгария подрібних постанов.

Для характеристики польских дневникарів. Недавно відбував ся у Львові баль дневникарів польских, що мав на собі пятно демонстрациї шляхти і буржуазиї польскої проти жалоби, до якої почувала себе революцийна часть польскої суспільности задля послїдних масакр робітників в російскій Польщі. Підчас того балю, як ми вже писали, явила ся ґрупа студентів польских на сали, несучи домовину, з окликом: „Варшава плаче, а ви танцюєте!“ і з піснею: „Z dymem pożarów“. Тодї полїция, котру п. Мільский редактор „Сьміґуса“ покликав був перед тим ну і сам п. Мільский кинули ся на студентів і страшно їх збили. Коли сей варварский поступок напятнували поступові польскі часописи, тодї „Товар. дневникарів польских“ скликало свої збори і ухвалило резолюцию, опрокидуючи те, неначеб дневникарі були здібні до такого варварского вчинку. Розуміє ся, що і інтересований особисто п. Мільский був на тих зборах присутний і ухвалював ту резолюцию. Одначе побиті студенти, з котрих декотрі були особисто знакомі з п. Мільским, заявляють у крак. „Напшоді“, що п. Мільский, редактор „Сьміґуса“ і п. Пепловскі кореспондент „Слова польского“, належали власне до тих, що найлютїйше знущали ся над демонстрантами. Вийшло також на яву, що оба ті дневникарі візвали й полїцию на баль. Щож тепер буде з резолюциєю „Тов. дневникарів польских“?

Важне рішене. В імени міста Ряшева вніс був посол др. Біндер зажалене до адмінїстрацийного трибуналу супроти домаганя військових властий, що жадали від громади вибудованя шпиталя військового. Отже 18. с. м. видав сенат трибуналу під проводом ґр. Шенборна присуд, котрим звільняє ся громаду Ряшів від сего обовязку, бо дотичні приписи закона про обовязки громади супроти військовости відносять ся лише до будинків істнуючих уже. Се рішене трибуналу адмінїстрацийного має значінє засадниче і є дуже важне для громад, в котрих є розміщене війско.

Оповістки і іменованя:

Личні вісти. Краєвий президент виїздить дня 25. с. м. в урядових справах до Відня. — Віцем. др. Ст. Смаль-Стоцкий виїхав до Відня в справі полагоди банкових статутів в дотичних центральних урядах. До Відня повернув вже також і пос. Н. Василько.

Звичайні загальні збори тов. укр. студ. „Січ“ в Чернівцях відбудуть ся в сали „Народного Дому“ в суботу дня 25. с. м. о годині $^1/_2$3., $^3/_4$3, 3. із отсим дневним порядком: 1. Прочитане і зверифіковане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздане уступаючого видїлу. 3. Справоздане кружків. 4. Вибір нового видїлу. 5. Вибір кружків. 6. Вільні внесеня і запитаня. — За Видїл тов. укр. студ. „Січ“ в Чернівцях: *Ярослав Весоловський*, голова. *Іван Рожка*, писар.

Із краєвого правительства. Краєвий президент поручив на основі мінїстерскої повновласти управу вижницкого староства секр. краєв. прав. Вікторови Неґрушови.

Із кругів учительских. Мінїстер просьвіти іменував супл. Юрія Мандичевского учителем гр. прав. сьпіву церковного в черновецких середних школах.

Із тов. укр. студ. „Січ“. В середу, дня 22. с. м. виголосить в льокали товариства відчит тов. Володимир Калинович „П р о о с н о в и д р а м а т у р ґ і ї, а К о р і о л я н Ш е к с п і р а“. Початок о год. 8-ій веч. Вступ вільний. Гостї пожадані. — За „Научний Кружок“: *Володимир Домбровський.*

На „Народний Дім“ вплатили *членьскі вкладки* слїдуючі Вп. П.: Іван Григорійчук, Теофіль Козак, Юрій Гнїдий, Юрій Кирилович, о. Тодор Матейків, Ілїя Меленка, Дамян Сїмович, Юрій Гнїдий, Іван Григорійчук по 10 кор., Володислав Кукелка, Евгеній Мінтич, Бронїслава Клим, др. Мирон Кордуба, Юрій Кирилович по 4 кор., Омелян Іваніцкий по 15 кор., Каєтан Горвацкий, о. Теофіль Драчиньский по 20 кор., Читальня „Жадова“, Гнат Власюк по 60 кор., Дамян Сїмович, Теодор Городиский, Николай Ісопенко, Володимир Кмицикевич, Бронїслава Клим, Юрій Кавуля, Володимир Кмицикевич, Модест Левицький, Теодор Городиский, Николай Ісопенко, др. Ст. Гординьский по 5 кор., Іван Шадковский по 8 кор., о. Григорий Лаза 30 кор., Каролїна Суханос 6 кор., Дарій Піґуляк 3 кор., др. Сивак, о. Мунтян, Остап Проскурницкий, др. Мих. Литвинович, Осип Проскурницкий по 2 кор., Мірош Зотик 60 кор., Емануіл Томоруґ 11 кор., др. Лев Петровский 6 кор., Іван Сольон 14 кор., Николай Телка 17 кор., Марія Балошескул 40 кор. — За видїл „Народного Дому“ *Михась Івашко*, касиер.

„Руска селяньска бурса“. На бурсу жертвували при отвореню читальнї в Бергометї н. Ч. на руки п. учителя К. Яновича з Мігови: Вс. о. Стефан Маланчук 1 кор, о. Урсуляк 1 кор., п. секр. громадский Бойчук з Бергомета н. Ч. 1 кор., п. надучитель Данчул з Мігови 1 кор, п. учитель Савкевич 1 кор., п. учитель К. Янович 1 кор., п. управитель почти в Бергометї н. Чер. Іласевич 1 кор., п. господар Стефан Гавалишка з Бергомету н. Ч. 1 кор., п. Стефан Меленка 50 с., п. Палїй Марчук 50 с. і п. Розбіцкий, господар з Лукавця 1 кор. Разом 11 кор. — На отвореню „Січи“ в Дихтинци зібрав п. учитель А. Мандрик на бурсу 11 кор. і то жертвували: Вп. п. судия Федорович з Путилова 3 кор., надучитель Балошескул 3 кор., о. Балошескул 2 кор., пп. учителї Проданик, Майковский, Мандрик, Гнїдий і Маковецкий і ґаздиня п. Кочерган решту. — Заряд бурси висказує отсим всїм великодушним жертводавцям як найщирійшу подяку а п. учителям Мандрикови і Яновичеви з осібна сердечне признане за їх труд около збираня гроший. — *П. Клим.*

Із штуки і лїтератури.

Перше представлене „Руского селяньского театру“ на яке зложить ся інавґурацийна промова і 4-актовий народний образ Бораковского „Не судилось“ відбуде ся дня 4. цьвітня с. р. в сали черновецкого музичного товариства. Близші інформациї подамо в слїдуючім числї.

до упадку“; що с е р е д н і ш к о л и не в силї заспокоїти потребу осьвіти у населеня, їх орґанїзация придушує кождий свобіднїйший проблиск індивідуальности ученика і учителя, вбиває охоту до науки і всяке самостійне думане; що в и с о к і ш к о л и приведені до цїлковитої дезорґанїзациї, находять ся в станї повного упадку, бракує цїлковито свободи науки і дослїдів, про академічну самоуправу нема й бесїди, бажає ся зробити науку орудием полїтики; що студентскі розрухи, викликані умовами правительственної системи, раз у раз перeривають супокійний хід роботи. Відтак згадує ся, що учителї народних шкіл виняті зпід права, про примушуване учителїв середних шкіл являти ся бездушним орудием, що условини, якими звязана дїяльність професорів висших шкіл, тяжкі і упокоряючі.

(Конець буде).

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

повідомляе Вп. Публику, що надійшли весняні артикули в великім виборі і просить о ласкаві відвідини.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів з ц. к. надвірної фабрики І. Г. Іта, у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу, П. Лядштетер і Сини у Відни, Борсоліна Осип і С-ка в Александриї. Склад ріжнородних фабрикатів для панів хлопців і дітий. Капелюхи з фільцу, льодену, боброві, чорні і у всїляких модних красках. Цилїндри і кляки послїдна новість.

Парасолї від сонця і дощу, En tout cas чисті шовкові з наймоднїйшими ручками. Чорні (ґаранция через один сезон) К. 10·45, чорні (гарант на оден рік К. 13·30, чорні (гарант на 2 роки) К. 17·— Такі самі у всїх модних красках. Циґарницї і прочі подібні артикули після послїдної моди. Парасольки дитинячі в найбільшім виборі. Парасолї від дощу, для панів пань і дїтий.

Шапки для дам, панів, дївчат і дїтий до гри Tennis і т. д. п. ужитку у великем виборі.

Вироби панчохові. Панчохи дамскі сїтки, панчохи для дїтий найлїпший виріб, сїткові кафтанитки, заруковочки у всїх модних красках.

Конфекция. Убраня для дїтий Ceys, жакети і т. и.

Товари обувяні. Самостійна продаж обуви з Ґоуднярскої фабрики Ф. А. Попера і з иньших славних фабрик як Антін Чапек у Відни і т. д. Найлїпші фабрикати на весну. Черевики весняні обкладані лякером, Boxcalt і Chevreaux з шовковим плюшом і трікотовим нутром для панів дам дїтий. Чоботи до польованя (ручна робота) черевики домові і ріжні найлїпшої якости для панів і дам як також черевики до вправ ґімнастичних.

Біле і кравати з правдивого анґлїйского зефіру, в десень, білі пікові, гладкі, фалдовані під ґарантиєю. Ковнярики і маншети, білі і в красках. Кравати тукраєві і анґлїйскі, кождого місяця нові.

Артикули до подорожи. Найбільший вибір валїзок, куфрів, пуделок, ташок, клунків ремінцїв до пакованя, касет, циратових мішочків, нецезарків пледів, мішків на біле, дамских мошонок на дорогоцїнности і т. д.

Артикули шпортові. Бідбивачі до гри Lavn-Tennis, бальони, больції, шапки і т. п. до того прибори.

Склад ц. к. упривілїованої фабрики товарів з альпаки і хінського срібла В. Бахмана і спілки у Відни.

Я, Анна Чіляк

58 (19—52)

завдячую власному винаходови помади, через котрої уживане, зріст мого волося дійшов до 185 см. довготи. Се є одиноке средство проти випаданя волося, скріпляе і приспішае его зріст віддае великі прислуги панам, котрим йде о красні вуси і бороду, запобігае передчасному лисеню і сивіню, взагалї чудотворна ся помада вертае волосям так на голові як на бороді натуральну поліскуючу барву. Дїлае она одинаково так у молодих як і старших. Я уживала еї 14 місяців.

Цїна одного слоїка **1 зр., 2, 3 і 5.**

Щоденна розсилка в цїлий світ за попереднім надісланем гроший, або за посліплатою. Найлїпше замавляти просто з фабрики:

Анна Чіляк

Відень

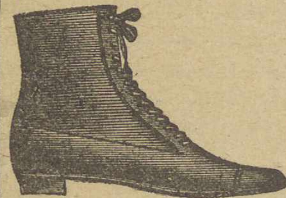
I., Graben 14.

Головний склад в Чернівцях: Шмід і Фонтін.

Заряд друкарні „Рускої Ради" упрашае в послїдне всїх тих Вп. Панів, що **замовили і одержали** „Словар" проф. Ом. Поповича, аби зволили за него вирівнати належитість.

Заряд друкарні „Рускої Ради" звертае увагу інтересованих, що **всякі друкорти** висилае **лиш** за попереднім надісланем належитости або за посліплатою.

Перша буковиньска

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведене

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручае

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляеть ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінції пожадане, аби присилати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а **Філїя** ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

аптика др. Ю. Францоза в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol" і не приймати нїяких „Нервотонів".

Цїна флякона **80** сот. 10 фляконів (фляшоцок) **8** кор. з оплатою і опакованем.

—(—?)

КАЛЄНДАР „Рускої Бесїди"

коштує тепер лиш **40 с.**

а з пересилкою почтовою **50 с.**

Хочете здоровий харч, ретельну услугу і добру станцію получити? Зголосіть ся до **Мацика** при ул. Руській ч 26. а все те там найдете.

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

8 (—)

В ДОМІ

Марії Новіцкої

можуть дістати учениці або ученики від 1-ого мая уміщене з цілим утриманем і доброю опікою.

Адреса:

Улиця Ратушева число 17 II-ий поверх.

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарнї товариства „Рускої Ради"

отворена

в недїлю і сьвята від $^1/_2$11 до $^1/_4$1 год. попол.

Що року горять хлопскі міліони неасекуровані!

Товариство взаїмних обезпечень

(—)

„ДНЇСТЕР"

●●● у Львові, Ринок число 10, ●●●

одиноке руске товариство асекурацийне

обезпечае будинки движимости, збіже і пашу на случай пожеж. **По пожарі виплачуе** „Днїстер" **зараз відшкодованя**; оцїнку щкід переводить разом з місцевими членами; через 11 лїт виплатив „Днїстер" відшкодовань в **сумі 5 міліонів 340 тисяч Корон.**

Фонди „**Днїстра**" виносять (з кінцем р. 1904) **суму 1,183.874 Кор.** і уміщені суть в цїнних паперах.

В „**Днїстрі**" есть **обезпечених більше як 300.000** будинків. Н а п о к р и т е х а т ч е р е п о м дістають члени „Д н ї с т е р" позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер".

Полїси „**Днїстера**" приймають ся при всїляких позичках в Банку краевім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертае ся членам в лїтах 1901—1904 звернув „Д н ї с т е р" ч л е н а м 284.857 Кор; (за лїта 1900 до 1902 по 8% за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „**Днїстра**" находять ся у всїх містах і більших селах і т р е б а п о д а в а т и о б е з п е ч е н е ч е р е з а ґ е н т ї в; господарі письменні повинні старати ся о а ґ е н ц и ї „Днїстра" в таких сторонах, де иньші аґенти „Д н ї с т р а" не робять. **Аґенти** „**Днїстра**" заробили вже п р о в і з и ї 662.807 Корон.

На житє обезпечайте ся т і л ь к о ч е р е з „Д н ї с т е р" в Товаристві Крак: свою провізию від сих обезпечень дае „Д н ї с т е р н а р у с к і д о б р о д і й н і ц і л и.

„Днїстер" припоручили Превсьв. Епископскі Ординарияти.

Стережіть ся огня і асекуруйте ся в „ДНЇСТРІ"!

Покривайте свої хати черепом (дахівками)!

Друкарня „Рускої Ради"

виконуе

всїлякі роботи друкарскі

скоро і дешево.

Велику фотографію бук. руских послів

із славної робітнї ц. і к. придворного фотоґрафа Багриновича висилае франко за **2 Корони** „Руска Бесїда" в Чернівцях.

О голошеня Кас райфайзеньских.

Перші загальні збори новозаснованої „каси позичкової і щадничої для громади Нова Жучка стов. зарееструваного з необмеженою порукою" відбудуть ся дня 2. цьвітня 1905 о 11-ій год. перед пол. слїдуючим порядком: 1. мае ся установити, яку найбільшу і яку найменьшу суму позволяе ся одному чоловікови зложити до щадниці каси; мае ся установити речинцї виповідженя для вкладок щадничих і речинцї платности відсотків від вкладок щадничих; мае ся установити яку найбільшу позичку можна одному членови дати; мае ся установити стопу процентову для вкладок щадничих і для позичок (§§ 52 в—е, 59, 63,65); 2. мае ся ухвалити, що робити з лишнїми в касї грішми і як роздобути потрібних для каси гроший; 3. ухвала в справі запомоги краевої; 4. вибір касиера, і означене платнї для него (§§ 29, 51, 52 ж); 5. ухвала кілько мае бути членів в радї надзорчій і вибір ради надзорчої (§§ 32, 40, 51). — *Калиник Константинюк*, начальник.

Видае товариство „**Руска Рада**", в Чернівцях. За редакцию відповідае: Іван Захарко

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.